

Et skritt frem eller et skritt tilbake?

Nordiske lokale og regionale synspunkter på Agenda 2030 og videre

Anna Berlina
Nora Sánchez Gassen
Kerstin Bly Joyce
Rebecca Eriksson

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	3
1. Innledning	4
2. Nøkkelfresultater	7
2.1 Hva er fordelene ved å jobbe med Agenda 2030?	7
2.2 Hva er utfordringene?	10
2.3 Hvordan får vi raskere fremgang?	15
2.4 Planene etter 2030	19
3. Viktige konklusjoner	23
4. Refleksjoner fra interesseorganisasjoner for kommuner og fylkeskommuner i Finland og Norge	25
Referanser	27
Om denne publikasjonen	28

Denne publikasjonen er også tilgjengelig på nettet i en nettvennlig versjon
på: <https://pub.nordregio.org/pb-2026-1-nordic-views-on-2030-agenda>

Sammendrag

FNs Agenda 2030 for bærekraft inneholder 17 bærekraftsmål (SDG – Sustainable Development Goals) som skal nås innen 2030. Med bare fire år til fristen er det viktig at fremdriften styrkes. Samtidig kommer diskusjonen om hva slags globalt rammeverk som skal styre bærekraftsutviklingen etter 2030. Dette skaper en viktig mulighet for å bringe på banen innsikt som kan bidra til å forme fremtidens agenda.

Denne policyrapporten legger frem synspunkter fra nordiske lokale og regionale bærekraftseksperter og ungdomsrepresentanter om implementeringen av Agenda 2030. Her diskuteres hva som fungerer, hvor avvikene er og hvilke tiltak som må gjennomføres for å styrke fremdriften. Den beskriver også deres prioriteter og forventninger for det globale bærekraftsrammeverket etter 2030. Målet er å sikre at kunnskapen og erfaringene deres gjenspeiles i fremtidig globalt utviklingsarbeid for å sikre mer effektiv støtte for dem som jobber for bærekraft i felten.

Innsiktene er hentet fra fokusgruppediskusjoner og -intervjuer som ble gjennomført som en del av prosjektet «Sustainable Nordic Municipalities and Regions» i regi av Nordregio i samarbeid med nordiske interesseorganisasjoner for kommune og fylkeskommune (LRGA – local and regional government associations).

Viktige konklusjoner:

1. Agenda 2030 leverer reell verdi når den innlemmes i lokal styring.

Implementeringen har gitt håndfaste fordeler for lokale nordiske aktører, men betydelige endringer trengs fremdeles for å forbedre og opprettholde denne effekten.

2. Lokale og regionale tiltak er avgjørende, men krever vedvarende støtte.

Undernasjonale myndigheter er kritiske til at de vil oppnå betydelig fremgang på bærekraftsmålene, men de stoler på stabil politisk engasjement, effektive koordinasjonsmekanismer og tilstrekkelige ressurser.

3. Politisk ledelse avgjør suksess eller stagnasjon.

Fornyhet og stabil politisk støtte på tvers av alle myndighetsnivåer er essensielt for å få fortgang i implementeringen og sikre at Agenda 2030 får en reell og varig effekt.

4. Forleng og finjuster Agenda 2030 – ikke erstatt den.

Rammeverket for Agenda 2030 bør beholdes, men med en forlenget tidslinje, mer forenkling der det er aktuelt, tilpasning til dagens virkelighet og bedre implementeringsmekanismer for å understøtte reell endring.

1. Innledning

Helsingfors. Bilde: Yadid Levy / norden.org

Ifølge FN (2025) er bare omtrent 18 prosent av globale bærekraftsmålene på rett spor, mens omtrent 66 prosent er enten på feil spor eller går for sakte fremover. I 2020 understreket en rapport fra OECD den avgjørende rollen til lokale og regionale myndigheter da den viste at ca. 65 prosent av bærekraftsmålene ikke kan oppnås uten deres hjelp (OECD, 2020).

I denne konteksten er det svært viktig å registrere innsikten fra lokale og regionale aktører basert jobben de gjør med Agenda 2030, uten å bare fokusere på suksess, men også utfordringer, avvik og forbedringsområder. Like viktig er det å forstå deres forventninger og prioriteringer for globalt bærekraftssamarbeid etter 2030. Med tanke på den viktige rollen deres i å implementere de globale målene, bør enhver fremtidig agenda være bygget på deres behov, reelle forhold og perspektiver.

Den nordiske konteksten tilbyr verdifulle lærepenger fra implementering av bærekraftsmål, formet av lokale aktørers omfattende erfaring med Agenda 2030. En rekke egenskaper ved den nordiske modellen støtter effektivt lokalt engasjement i implementering av bærekraftsmålene. Disse omfatter et sterkt lokalt selvstyre og autonomi, åpen og tillitsfull dialog på tvers av myndighetsnivåene, proaktive interesseorganisasjoner for kommuner og fylkeskommuner (LRGA), tidlig kommunal tilpasning av bærekraftsmålene og en samarbeidende samfunnskultur. Disse elementene ble også utforsket ytterligere i [Nordic Voluntary Subnational Review](#) (2024).

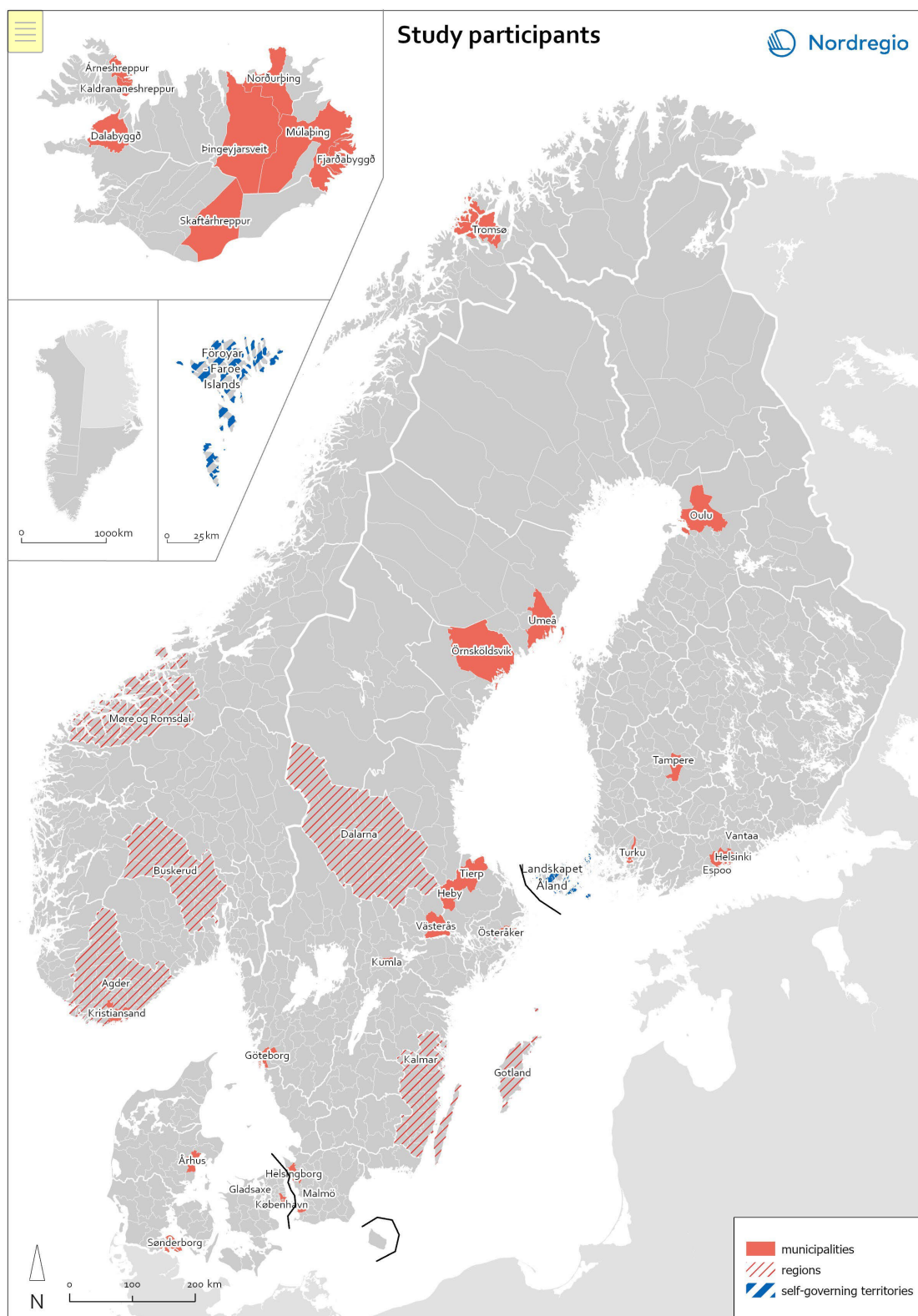
Formelle diskusjoner om globale rammeverk for bærekraftig utvikling etter 2030 vil begynne på toppmøtet om bærekraftsmål i september 2027, som bestemt av Fremtidspakten ved Fremtidens toppmøte i 2024. I påvente av dette møtet er forberedende forskning og konsultasjoner allerede i gang blant politikere og eksperter. Denne policyrapporten bidrar til disse tiltakene ved å presentere perspektiver fra nordiske bærekraftsaktører som jobber i lokale og regional myndigheter, nordiske interesseorganisasjoner for kommuner og fylkeskommuner som representerer interessen til kommuner og regioner samt ungdomsrepresentanter.

METODER

Denne policyrapporten er basert på resultater fra fokusgruppediskusjoner, supplert av intervjuer og skriftlige bidrag fra nordiske bærekraftseksperter. Mellom våren og vinteren 2025 ble det innhentet perspektiver fra 30 kommuner, 6 regioner, 6 interesseorganisasjoner for kommune og distrikt^[1], myndighetene i Åland og 4 ungdomsrepresentanter. Kart 1 viser studiedeltakerne fra kommuner og regioner, inkludert de autonome regionene Åland og Færøyene.

Kommuner og regioner ble utvalgt i nær dialog med interesseorganisasjoner for kommune og distrikt som anbefalte relevante kandidater i hvert land. De fleste bidragsyterne var offentlige tjenestemenn som jobbet som bærekraftsrådgivere eller -spesialister i områder som klimatiltak, miljømessig og sosial bærekraft eller biomangfold. På Island deltok også prosjektadministratorer som jobber med bærekraftig samfunnsutvikling. Ungdomsrepresentanter fra Danmark, Finland, Island og Sverige ble engasjert via nordiske miljø- og bærekraftsorganisasjoner.

1. Organisasjonen for finske lokale og regionale myndigheter, den islandske organisasjonen for lokalmyndigheter (Samband íslenskra sveitarfélaga), den norske organisasjonen for kommunesektoren (KS Kommunesektorens organisasjon), den svenske organisasjonen for lokalmyndigheter og regioner (Sveriges Kommuner och Regioner), den nasjonale organisasjonen for kommuner (Føroya Kommunufelag) og Åland kommuneorganisasjon (Ålands kommunörbund).

Kart 1. Studiedeltakere: kommuner, regioner og selvstyrte regioner.
 Merk: Interesseorganisasjoner for kommuner og fylkeskommuner og ungdomsrepresentantene er ikke representert på kartet.

2. Nøkkelforresultater

Reykjavik. Bilde: Yadid Levy / norden.org

Oppsummeringen nedenfor understreker nøkkelperspektivene og -temaene som kom frem fra fokusgruppediskusjoner og intervjuer med nordiske undernasjonale aktører, interesseorganisasjoner for kommuner og fylkeskommuner og ungdomsrepresentanter. På grunn av den kortfattede formen til en policyrapport har noe innhold blitt forkortet, og ikke alle meldingene fra diskusjonene kunne inkluderes. I stedet er fokuset på punktene som ble mest diskutert og lagt frem av flere deltakere.

Resultatet vårt oppsummerer følgende:

- Fordelene ved å jobbe med Agenda 2030
- Utfordringene ved å jobbe med Agenda 2030
- Hvordan vi får raskere fremgang med Agenda 2030
- Visjoner for den globale utviklingsagendaen etter 2030

2.1 Hva er fordelene ved å jobbe med Agenda 2030?

Nordiske aktører bemerket at Agenda 2030 har bidratt positivt til bærekraftsarbeidet i løpet av de siste tiåret. Dette avsnittet beskriver noen av hovedfordelene som ble identifisert av deltakerne, fra måten agendaen legger til rette for samarbeid til hvordan den former lokale tiltak.

Agenda 2030 fungerer som et felles språk og et delt rammeverk

«Det som er flott med Agenda 2030, er at den gir oss et felles språk - alle vet hva det henviser til, selv om de ikke vet detaljene.»

– en representant fra Sverige

Da de ble spurt om fordelene ved å jobbe med Agenda 2030, identifiserte fokusgruppedeltakerne agendaens rolle som et kommunikasjonsverktøy som den største fordelen. Gjennom den gjenkjennbare og fargerike designen til bærekraftsmålene gir rammeverket en visuell identitet som hjelper nordiske kommuner og regioner med å artikulere og kommunisere sitt bærekraftsarbeid, både internt og eksternt. I tillegg bemerket deltakerne at bærekraftsmålene har skapt et felles språk som gjør det mulig for bredere deltakelse på tvers av sektorer og interessegrupper.

Agenda 2030 er relevant for lokalt arbeid og praksis

«Jeg synes mye av innholdet er svært relevant og en del av arbeidshverdagen i byen. Vi jobber virkelig mot samme mål, enten vi snakker om bærekraftsmål eller ikke.»

– en representant fra Finland

Nordiske kommuner og regioner, støttet av en sterk velferdsmodell og lokalmyndigheters tradisjoner, har ulike ansvarsområder. Utover levering av tjenester som utdanning, helsevesen og avfallshåndtering, jobber de også i områder som omfatter sosialt samhold, utvikling av attraktive nabolag og forbedring av livskvalitet (Ström Hildestrand et al., 2024). Med hensyn til dette brede mandatet legger deltakerne vekt på hvor godt Agenda 2030 stemmer overens med den jevne arbeidsdagen og de vanlige ansvarsområdene.

Agenda 2030 fokuserer på den helhetlige naturen til bærekraft

«Agendaens styrke ligger i at den anerkjenner den gjensidige avhengigheten av tre dimensjoner: sosialt, miljømessig og økonomisk.»

– en representant fra Sverige

Agenda 2030 har forbedret hvordan nordiske aktørers forståelse og tilnærming til bærekraft. Rammeverket har bidratt til bredere perspektiver om hva bærekraft omfatter, utover miljøsakene til å omfatte andre dimensjoner som helse, velvære, fred, sosial tilhørighet og økonomisk velstand.

Enkelte kommunerepresentanter noterte at Agenda 2030 har bidratt til at flere kommuneansatte bedre gjenkjenner bærekraftsdimensjonene innfor sin egen rolle. Den har skapt en forståelse om at bærekraft ikke er låst til et miljødepartement eller skal behandles som et «sideprosjekt», men er et delt ansvar som engasjerer hele organisasjonen og alle deler av samfunnet. En rekke studiedeltakere la vekt på at dette har bidratt til en mer integrert tilnærming til bærekraftsarbeid på tvers av lokale og regionale myndigheter.

Agenda 2030 er en inspirasjonskilde.

«Det var svært nyttig at Agenda 2030 kom, fordi vi da kunne henvise til den og lære fra den, men også bli inspirert av den. Og vise at arbeidet vårt for bærekraftig utvikling lokalt også bidrar til globale resultater, selv om det er bare et lite bidrag.»

– en representant fra myndighetene i Åland

Enkelte studiedeltakere bemerket at Agenda 2030 har gitt et rammeverk som samler lokale aktører rundt en delt visjon, noe som gir både veiledning og motivasjon. På denne måten kan den bidra til å omforme bærekraftsarbeid fra isolerte lokale ansvarsområder til deltakelse i en verdensomspennende bevegelse. Rammeverket har gitt kommuner og regioner tydelige prioriteringer og veiledninger på hvor de bør sette inn innsatsen. Gjennom dette har Agenda 2030 skapt en følelse av fremdrift og muligheter. Flere nordiske representanter understreket at et av de største bidragene kanskje var opprettholdelse av den kollektive viljen til å handle. Dette fremmer tanken om at en mer bærekraftig fremtid, gjennom felles tiltak, fremdeles er innenfor rekkevidde.

2.2 Hva er utfordringene?

Lokal og regional implementering av Agenda 2030 har også møtt en rekke utfordringer. Studiedeltakerne rapporterer treg fremgang på flere bærekraftsmål, særlig økologiske mål som biomangfold, bærekraftig konsum og produksjon, vann og transport samt sosiale dimensjoner som likhet og velvære. De største utfordringene som ble nevnt av deltakerne, blir presentert her.

Geopolitisk ustabilitet og global usikkerhet hemmer fremdriften til bærekraft

«Én ting vi har erfart, er at verden rundt oss har forandret seg. Vi merker oss en usikkerhet i resten av Norden med hensyn til den politiske retningen vi styrer mot. Ikke bare i Norden, men i Europa og globalt.»
– en representant fra myndighetene i Åland

Nordiske aktører bemerket at eskalerende global usikkerhet og kriser har vridt oppmerksomheten bort fra akselererende bærekraft mot andre viktige temaer. Fokuset er nå på å opprettholde eksisterende forpliktelser og innfri lovmessig pålagte oppgaver på ulike myndighetsnivåer. Som følge av dette understreket aktørene konkurrerende prioriteter og en voksende spenning mellom kortsiktige behov og langsiktige bærekraftsmål. Økende sikkerhetsbekymringer, økonomisk press og et større fokus på kriserespons overskygger implementeringen av bærekraftsmål, slik at lokale aktører har vanskelig med å opprettholde fremdriften. Enkelte deltakere uttrykte til og med bekymring for at «ekstraordinært lederskap på en negativ måte» kan drive globale agendaer bort fra bærekraft. Den ustabile globale situasjonen skaper motløshet, også på lokalt plan. Dette gjør det vanskelig å beholde fokuset på bærekraftsarbeid på lokalt og regionalt nivå.

Svekket politisk støtte og mangel på koordinering på tvers av myndighetsnivåene

«Vi har opplevd en tilbakegang [i politisk støtte] i EU og på globalt nivå. Støtte for lokalnivået er dårlig eller ikke-eksisterende [...]. Det er vanskelig å holde temaet i søkelyset når det mangler offentlig og politisk oppmerksomhet og fremdrift.»
– skriftlig bidrag, en representant fra Finland

En mangel på politisk prioritering og tydelig ledelse er fremdeles en pågående utfordring for de nordiske kommunene, som nevnt i tidligere studier (Ström Hildestrand et al., 2024).

Til tross for et voksende alvor, rapporterer en rekke kommunale og regionale representanter stadig mindre nasjonal politisk støtte for Agenda 2030 og bærekraft generelt under fokusgruppeintervjuer. I de siste årene har signalene og ressursene fra globale myndigheter, EU og nasjonale myndigheter avtatt og ført til en dominoeffekt som undergraver lokale implementeringstiltak.

Fokusgruppedeltakere understreket videre at frakobling på nasjonalt nivå har gitt grobunn for strukturelle barrierer og usikkerhet på grunn av tilbaketrekning av koordineringsmekanismer og utilstrekkelig finansiering. Dette har ført til at kommunene og regionene har hatt vanskeligheter med å opprettholde fremdriften. Flere fokusgruppedeltakere bemerket at økt politisering av bærekraftsmålene gjør det vanskeligere å forankre lokalt bærekraftsarbeid. Enkelte kommuner har til og med begynt å innføre «omgåelsesstrategier» hvor man unngår eksplisitt bruk av ordet «bærekraft» for å unngå potensiell motstand.

Studiedeltakere la også vekt på at utydelige nasjonale rammeverk og prioriteringer fragmenterer innsatsen, noe som fører til at lokale aktører innfører ad hoc tilnærminger eller prøver å «finne opp hjulet». For eksempel bemerket noen lokale og regionale aktører at miljø- og folkehelsemål er ikke lenger i fokus, og at sporingssystemer og indikatorer har blitt svekket.

Mangel på bevissthet og forståelse for Agenda 2030

«Én hovedutfordring som vi har identifisert på lokalt plan, er den generelle mangelen på forståelse rundt bærekraftsmål - ikke bare selve målene, men også den generelle, helhetlige bærekraften. Folk kjenner ofte igjen de fargerike ikonene til de 17 målene, men de graver sjeldent dypere for å finne ut hva de faktisk betyr.»

– en representant fra Finland

Selv om Agenda 2030 har bidratt til å øke forståelsen for bærekraft (se forrige avsnitt), finnes det fremdeles kunnskapshull. Nordiske aktører rapporterer en vedvarende mangel på bevissthet og forståelse for Agenda 2030. Flere kommuner bemerket at mange interessenter manglet en helhetlig idé om bærekraft, noe som begrenser integrering i daglig drift og strategisk planlegging. Dette kunnskapshullet gjelder på tvers av sektorer og myndighetsnivåer. Selv der engasjementet er høyt, vil interessentene ofte gjenkjenne bærekraftsikonene, men har vanskeligheter med å oversette de globale målene til lokal kontekst og praksis. Videre er det mange kommuner som har utfordringer med å nå utover sitt «vanlige publikum» og engasjere den bredere befolkningen. Dette bidrar til lav bevissthet og begrenset bredere støtte for Agenda 2030, særlig blant grupper med lav interesse eller tillit til bærekraftspolitikken.

Vanskelig å jobbe holistisk og overvinne isolert tankegang

«Isolerte strukturer er et stort hinder.

– en representant fra Sverige

Den isolerte strukturen til offentlige administrasjoner er fremdeles en stor utfordring, ifølge nordiske aktører. Agenda 2030s systematiske ambisjon undergraves av fragmenterte prioriteringer og svak generell politisk integrering.

Studiedeltakere understreket av bærekraft vanligvis organiseres på tvers av ulike departementer (miljø, sosial og økonomi) med minimalt tverrsektoriell koordinering. Denne fragmenteringer skaper avvik, duplikasjon og motstridende mål, samtidig som muligheter for synergier går tapt og ansvarlighet for tverrsektorielle saker svekkes. Blant enkelte myndigheter blir bærekraft behandlet som en separat aktivitet og delegert til miljøavdelingene i stedet for å integreres i kjerneprosesser. Dette kan føre til at driftsplanleggingen sjeldent vurderer den helhetlige innvirkningen, slik at det blir vanskelig å oppnå reell transformasjon.

Overdrevent fokus på økonomisk vekst overskygger andre bærekraftsdimensjoner

«Jeg kan bekrefte at det er svært vanskelig for mange politikere å bevege seg utover en vekstagenda. De fleste andre mål som settes, også lokalt, blir målt opp mot det de betyr for våre vekstambisjoner. Og dersom de er i konflikt med disse ambisjonene, vinner vanligvis vekst.»

– en representant fra Danmark

Lokale og regionale aktører uttrykker bekymring for at økonomisk vekst fortsatt er det dominerende paradigmet, med kommuneresultater evaluert primært via BNP og økonomiske indikatorer. I praksis taper ofte bærekraft når det er i konflikt med vekstprioriteter.

Til tross for anerkjennelse av alternative fremdriftsmål, rapporterte fokusgruppedeltakere at systemisk endring står overfor sterk politisk og kulturell motstand på tvers av myndighetsnivåene. Denne spenningen undergraver integreringen av sosiale og økologiske prioriteter inn i styresett og planlegging. Selv om verktøyene for å måle fremdrift «utover BNP» finnes, får de ingen medvind og ligger fremdeles bak vekstprioriteter. Dette svekker reell bærekraftstransformasjon.

Agenda 2030 er for komplisert og adresserer ikke motstridende mål på en tilstrekkelig måte

«Bærekraftsmålene er kompliserte - og når en liten kommune ønsker å ta fatt på alle 17 målene og 169 undermålene, er det lett å bli overveldet av alt byråkratiet.»

– en representant fra en interesseorganisasjon for kommuner og fylkeskommuner

Nordiske representanter, spesielt fra mindre kommuner, opplever de 17 bærekraftsmålene og 169 målene i Agenda 2030 som overveldende og vanskelige å ta i bruk. Noen studiedeltakere bemerket også at agendaen ikke er utformet som et praktisk verktøy, noe som hindrer effektiv lokal implementering. Videre argumenterte deltakere at rammeverket mangler et tydelig «dilemmaperspektiv» og ofte presenterer mål i utelukkende positive ordlag, men mislykkes i å adressere spenninger mellom målsetningene, så som økonomisk vekst kontra klima- og naturbevaring. Uten verktøyene for å vurdere kompromissene eller forstå den gjensidige avhengigheten, sliter lokale aktører med å administrere målkonflikter og utnytte synergier, dermed begrenses effektiv implementering og innføring.

Måling av fremdrift på bærekraft er komplisert

«Det er gjort en god jobb med indikatorene, men det trengs mer, og tilgang til meningsfull lokal data er begrenset. Hvis det ikke måles, er det lett å nedprioritere det.»

– en representant fra Norge

Måling og overvåking av fremgang på bærekraft er fremdeles en utfordring for nordiske kommuner på grunn av den fragmenterte tilnærmingen og utilstrekkelige lokal indikatorer.

Kommunene sliter ofte med indikatorer av dårlig kvalitet samt begrenset data- og analysekapasitet. Noen mål, så som CO₂-utslipp, er relativt enkle å kvantifisere. Andre, så som velvære, biomangfold og diskriminering, er fremdeles vage og vanskelige å måle. Dette fører til ujevn oppfølging og fare for nedprioritering av mindre målbare mål.

Enkelte aktører bemerket videre at overvåking ofte fokuserer på lokal utvikling og overser global påvirkning så som konsumbaserte utslipp og ringvirkninger. Frivillige lokale gjennomganger (Voluntary Local Reviews, VLR-er) kan vise sterke lokale resultater og samtidig dekke over betydelige globale fotavtrykk. Inkonsekvante indikatorer, utilgjengelig data, svak ansvarlighet og sviktende evne til å fange opp indirekte påvirkning undergraver både lokal sporing og systematisk fremgang mot bærekraftsmålene.

Små lokalsamfunn møter kapasitetsbegrensninger og sammenflettede utfordringer

«Det er virkelig utfordrende for folk å bygge en fremtid når de ikke kan se at de selv har privilegiet med god infrastruktur.»

– en representant fra Island

Mange nordiske kommuner identifiserer pågående vanskeligheter med underfinansiering og kapasitetsknapphet for bærekraftsarbeid. Mindre og avsidesliggende øysamfunn påvirkes uproporsjonalt. Her må ofte én person takle flere roller i lokaladministrasjonen, med lite kapasitet for langsiktig strategisk arbeid.

I tillegg møter disse små kommunene ofte sammenflettede demografiske og sosioøkonomiske utfordringer som kan forsterke hverandre og undergrave lokal bærekraftig utvikling. Deltakere bemerket at fraflytting av unge samt befolkningsnedgang og -aldring kan svekke det lokale arbeidsmarkedet og de økonomiske utsiktene, samtidig som det blir vanskeligere å opprettholde det offentlige tilbudet og infrastrukturen. Når slike tjenester blir mer begrenset, kan kommunene streve med å tiltrekke seg og beholde innbyggere, og dette kan føre til at steder går inn i en «nedadgående spiral».

2.3 Hvordan får vi raskere fremgang?

I lys av utfordringene som ble diskutert i forrige avsnitt, diskuterte studiedeltakerne måter å sette søkelyset på Agenda 2030 og få raskere fremgang i bærekraftsmålene.

Styrk den politiske ledelsen, ansvarligheten og koordineringen

«Agenda 2030 kan ikke løse alt. Den er bare et rammeverk. Det må finnes en reell vilje - både politisk og blant offentlige tjenestemenn - til å faktisk sette endringen i gang.»

– en representant fra Sverige

En av de mest omtalte faktorene som trengtes for å fremskynde implementeringen av Agenda 2030, var politisk ledelse. Studiedeltakerne la vekt på at vellykket bærekraftsarbeid avhenger av politisk støtte i alle myndighetsnivåer, da dette gir mandatet, ressursene og veiledningen som trengs for langsiktige tiltak. De understreket også at en slik støtte må være stabil og forutsigbar for å opprettholde fremdrift og ha langvarig virkning.

Ledelsen på nasjonalt nivå ble gjentatte ganger fremhevet som særlig viktig for lokale og regionale bærekraftstiltak. Deltakerne bemerket at nasjonale myndigheter spiller en viktig rolle i å sette prioriteringer og lovmessige krav, samt opprette nasjonale fora for kunnskapsutveksling. De kan også støtte regionale og lokale tiltak ved å tilby økonomiske ressurser, utvikle fellesindikatorer for å måle fremdrift og koordinere tiltak på tvers av myndighetsnivåer for å unngå fragmentering. Strengere oppfølgings- og rapporteringskrav ble sett på som avgjørende for å sikre bidrag fra alle nivåer av myndighet.

Sette nye rammer for og tilpasse agendaen til dagens realiteter

«Jeg tror bærekraftsarbeid, og særlig Agenda 2030, ikke er så populært lenger. Vi må tilpasse den til dagens kontekst og bruke ord som resonnerer i dag. Vi må presentere det vi har på en måte som flere kan kjenne seg igjen i.»

– en representant fra Sverige

Som beskrevet i forrige avsnitt, bemerket flere studiedeltakere at de mange utfordringene og krisene som de siste årene har påvirket Norden og andre land, har ført til at fokuset dras bort fra langsiktige bærekraftstiltak. For å igjen sette fokus på Agenda 2030 foreslo deltakerne å tilpasse språket og rammene til bærekraftsmålene. Dette kunne for eksempel omfatte å koble bærekraftsmål mer eksplisitt til fremvoksende prioritetsområder som robusthet og beredskap. I stedet for å behandle Agenda 2030 som en statisk plan, oppmuntres deltakerne til å se på den som et fleksibelt rammeverk for handling som kan bidra til å bygge robuste, sosialt sammenhengende lokalsamfunn som er forberedt på forstyrrelser.

Prioritere viktige områder og forbedre verktøyene for måling av fremdrift

«Vi trenger mer klarhet og fokus, da kunne hvert land identifisere viktige fokusområder for de neste fem årene.»
– en representant fra Norge

Flere deltakere foreslo å konsentrere tiltakene til viktige områder som krever særlig oppmerksomhet, inkludert beskyttelse av økosystemer, infrastruktur, boliger og jobber. Ungdomsrepresentantene la også vekt på behovet for fornyet fokus på støtten til bærekraftstiltakene i landene i det globale sør.

Måling av fremdrift og utvikling av egnede indikatorer ble ansett som viktig for å sikre at bærekraftstiltakene gav de forventede resultatene og for å aktivere sammenligninger på tvers av kommunegrensene. Sterkere nasjonal koordineringer kan være verdifullt i denne konteksten, da det kunne forhindre at kommunene måtte opprette separate indikatorer og målingssystemer uavhengig av hverandre. Samtidig la deltakerne vekt på at eventuelle fellesindikatorer bør bygge på eksisterende data og være tilstrekkelig fleksible for å innfri lokale behov.

Del suksesshistorier, motiver hverandre og lær av hverandre

«La oss sette søkelys på de gode eksemplene fra kommunene og sivilsamfunnet. De kan balansere ut følelsen av at alt faller fra hverandre, globalt sett. Lokalt er det fortsatt håp.»
– en representant fra Sverige

Mange lokale og regionale statsrepresentanter understreket viktigheten av å sette søkelys på suksesshistorier og fremme optimisme. De bemerket at inspirerende arbeid finner sted på internasjonalt nivå, men får ofte begrenset med synlighet. Å vise frem gode eksempler og fremdrift kan bidra til å motivere til ytterligere tiltak samt motvirke oppfatningene at fremdriften rundt Agenda 2030 er redusert.

Deltakerne la også vekt på verdien av handlingskraftige grupper og nettverk for å bygge motivasjon. Slike grupper kan hjelpe bærekraftsekspertene med å dele god praksis og innsikt, gi kollegial støtte og øke bevisstheten rundt tilnærminger som har vært mindre vellykkede.

Prioritere kommunikasjon og engasjere interessenter

«Agendaen oppleves fremdeles som ganske abstrakt for de aller fleste. [...] Vi trenger noe som får oss til å tenke at dette også handler om meg, dette er vår felles fremtid.»

– en ungdomsrepresentant

Studiedeltakere la vekt på viktigheten ved å styrke offentlig kommunikasjon om Agenda 2030 og engasjere et bredt spekter med interessenter. Kommunikasjonen skal ha tydelig og tilgjengelig språk og vise hva bærekraftsmålene betyr for de ulike regionene og kommunene, inkludert hvordan bærekraftstiltak fører til reelle lokale fordeler og forbedrer livskvaliteten.

Deltakerne understreket også at ved å involvere innbyggere, bedrifter og andre aktører kan man forbedre det lokale bærekraftsarbeidet betydelig. Mange kommuner og regioner rapporterte positive erfaringer med deltakelsesmetoder, som har bidratt til å samle folks ideer, mål og bekymringer samt øke tilliten til lokale beslutningstakere. Hvis vi ser fremover, argumenterte flere deltakere for et enda sterkere engasjement fra interessenter, så som skoler, frivillighetsgrupper, urfolk og den bredere befolkningen.

Ungdomsrepresentantene la vekt på at deltakelse ikke utelukkende bør avhenge av frivillighet, siden man da risikerer å involvere kun dem som allerede er aktive. For å sikre at en rekke ulike stemmer blir hørt, foreslo deltakere å tildele midler og tilby kompensasjon, særlig når man engasjerte yngre mennesker og marginaliserte grupper. De fremhevet også behovet for å nå ut proaktivt til samfunn som vanligvis er mindre involvert i politikkutforming, for eksempel ved å møte folk der de er og legge til rette for ulike former for kommunikasjon og deltakelse.

Gjøre bærekraft til allemannseie og bygge kapasitet

«Jeg tror det ville vært nyttig for bærekraftsmålene og for bærekraftsarbeidet generelt at vi [...] prøver å svinge mot oppfatningen at dette ikke er bare en jobb for byene. Dette er en integrert del av arbeidshverdagen, uansett hvor du jobber i kommunen – om du er lærer, barnehageansatt eller veiarbeider.»

– en representant fra Finland

Deltakerne diskuterte også hva regionale og lokale administrasjoner selv kunne gjøre for å forbedre bærekraftsarbeidet. Flere foreslo at offentlige administrasjoner kan implementere bærekraft mer effektivt ved å integrere bærekraftsmålene i arbeidsdagen til alle roller og avdelinger, i stedet for å behandle hver av dem som et separat prosjekt som administreres av en dedikert arbeidsgruppe.

Enkelte deltakere advarte imidlertid om at denne strategien med integrering kunne innebære en risiko for fragmentering dersom sammenflettingsaspektet ved bærekraftsmålene gikk tapt. Uten en tydelig forståelse av hvordan målene påvirker hverandre, risikerer isolerte departementer at de går glipp av muligheter for synergi, der fremskritt på ett område også kan skape fordeler i andre områder. På samme måte kan potensielle kompromiss overses og føre til utilsiktede negative innvirkninger når man prøver å oppnå hvert mål isolert.

For å adressere disse utfordringene etterlyste deltakerne bedre støtte til å bygge kompetanse og utvikle verktøy som gjør samspillet mellom bærekraftsmålene mer synlig og bidrar til å håndtere konflikter mellom målene. De la også vekt på behovet for tydeligere veiledning for hvordan man jobber med den kompliserte og integrerte naturen til Agenda 2030 innen offentlig administrasjon som ofte er preget av sektoriell oppdeling og fragmenterte strukturer.

Lag en prosjektbegrunnelse for bærekraft

«Vi har til og med eksperimentert med hvordan vi kan sette en pris på naturen for å inkludere den som en faktor i økonomisk planlegging. Dersom naturen blir en del av verdisystemet, er det kanskje mer sannsynlig av vi beskytter den.»

– en representant fra en interesseorganisasjon for kommuner og fylkeskommuner

Deltakerne reflekterte også over hvordan vi får raskere fremgang med miljømålene. For å bremse overforbruket av naturressurser og påvirke atferd bemerket de viktigheten ved å sikre at miljøkostnadene av ressursbruk reflekteres i prisene. De foreslo også å implementere økonomiske incentiver for å gjøre bærekraftige valg mer lønnsomme.

I tillegg fremhevet deltakerne fra interesseorganisasjoner for kommuner og fylkeskommuner behovet for bedre økonomisk støtte for å fremme bærekraftstiltakene. Særlig for mindre lokalsamfunn kan selv levering av grunnleggende tjenester for bærekraft, så som behandling av avløpsvann, være en betydelig byrde på lokale budsjetter. For å legge til rette for mer ambisiøse bærekraftsmål og -planer kan det være behov for ytterligere finansiering, for eksempel i form av statsstøtte eller øremerkede midler.

2.4 Planene etter 2030

Synspunktene nedenfor reflekterer nordiske perspektiver på en agenda for bærekraftig utvikling etter 2030. De inkluderer ønsket retning, hvordan støtte til lokale tiltak kan bli bedre samt kommende prioriteringer.

Bred støtte for forlengelse og tilpasning av Agenda 2030

«Vi har investert så mye tid og energi i å forstå dagens [agenda]. Vi ønsker ikke å bruke de neste ti årene på å bygge den opp fra bunnen av.»
– en representant fra Norge

Studiedeltakere var i stor grad positive til å beholde og tilpasse rammeverket til den eksisterende Agenda 2030 i stedet for å erstatte den og begynne på nytt. De bemerket at betydelige investeringer er gjort for å forstå og implementere dagens agenda, og la vekt på viktigheten ved å bygge på dette fundamentet. Noen argumenterte at i en verden som stadig er i forandring, gir et stabilt og kontinuerlig rammeverk en følelse av veiledning og forsikring. Andre uttrykte bekymring for at innføringen av et helt nytt rammeverk ville kreve betydelige ressurser til bygging av institusjonskapasitet og potensielt flytte oppmerksomheten bort fra implementering på lokalt nivå.

En rekke studiedeltakere la vekt på behovet for å forenkle agendaen, for eksempel ved å redusere antall delmål. Dette ble sett på som særlig viktig for mindre kommuner som ofte opererer med begrenset kapasitet og ressurser. Samtidig understreket deltakerne viktigheten av å beholde agendaens helhetlige og integrerende natur.

Støtte for en mer radikal global utviklingsagenda etter 2030

«Jeg lener meg mer mot en radial tilnærming - stramme inn målene i stedet for å vanne dem ut.»
– en ungdomsrepresentant

Ungdomsrepresentanter uttrykte støtte for en mer radikal endring av de globale bærekraftsrammeverket etter 2030. De ønsket strammere og mer ambisiøse mål som eksplisitt takler systemisk utfordringer, inkludert kompromisser mellom økonomisk vekst og klimatiltak.

Fremme globalt ansvar

«Jeg synes det er viktig at delmålene, indikatorene og oppfølgingsmekanismene også reflekterer hvordan den vestlige verden påvirker utviklingsmulighetene for andre land. Det inkluderer å anerkjenne de negative påvirkningene.»

– en representant fra Sverige

Noen deltakere understreket at fremtidige globale rammeverk må kunne innføres på tvers av ulike politiske og sosiale kontekster. Det er svært viktig at det er basert på en dekolonial tilnærming og anerkjenner at tiltak i det globale nord kan påvirke utviklingsmulighetene andre steder, inkludert via negative ringvirkninger.

Sikre at et fremtidig rammeverk er fleksibelt og sensitivt for lokale kontekster

«Agendaen skal være fleksibel og kontekstsensitiv for at det skal være plass for lokale prioriteter og kulturelle perspektiver.»

– skriftlig bidrag, en representant fra Norge

En rekke kommuner understreker behovet for et fleksibelt og kontekstssensitivt rammeverk som kommunene kan tilpasse etter sine spesifikke behov, prioriteter og kulturelle kontekster. Et gjentakende tema i diskusjonene var oppfordringen om et større fokus på areal som anerkjenner regionale forskjeller. Deltakerne kritiserte Agenda 2030s «universaltilnærming» og arealblindhet, og understreket at agendaen ikke anerkjenner geografiske og demografiske ulikheter. De la vekt på at agendaen etter 2030 bør gjøre en bedre jobb i å ta høyde for de svært ulike forholdene, ressursene og kapasitetene til små distriktskommuner sammenlignet med store bykommuner, da disse forskjellene i betydelig grad påvirker evnen de ulike regionene har til å engasjere seg med bærekraftsmålene.

Styrke rollen til kommunene og regionene

«Hvis lokale og regionale myndigheter og sivilsamfunnet er med på å bestemme hvordan fremtidens globale rammeverk skal se ut, i stedet for å legge dette i sin helhet over til FN-medlemslandene, tror jeg det kan gjøre en stor forskjell.»

– en representant fra myndighetene i Åland

I Norden spiller lokale og regionale aktører en viktig rolle i å fremme bærekraftig utvikling gjennom de nødvendige offentlige tjenestene de leverer, så som rent vann, avfallshåndtering og kvalitetsutdanning, i tillegg til å engasjere lokalsamfunnene og

adressere lokale behov der det trengs. Studiedeltakerne gav bred støtte til å styrke rollen til lokale og regionale myndigheter i formingen av det globale bærekraftsrammeverket etter 2030 – både gjennom tidlig engasjement i forhandling og formelle konsultasjonsprosesser og gjennom anerkjennelse av deres nøkkelrolle i implementeringen.

Fokus på implementering og ansvarlighet

«Det bør være mye mer handlingsorientert, mer fokus på hvordan man faktisk kan skape endring. Og denne endringen vil bare skje gjennom innovasjon, nye finansieringsmekanismer, nye teknologier og nye måter å gjøre ting på.»
– en representant fra en interesseorganisasjon for kommuner og fylkeskommuner

Noen deltakere la vekt på behovet for at det fremtidige globale rammeverket må være handlingsorientert og fokuset må flyttes fra omfattende visjoner og mål til praktisk implementering. De understreket behovet for tydelig veiledning og robust støtte til å lokalisere målene, samt bedre tilpasning med nasjonale prioriteter. Andre etterlyste integrering av innovasjon, finansieringsmekanismer og nye teknologier for å få fart på fremdriften.

Sterkere ansvarlighet og strammere implementeringskrav ble også trukket frem for å sikre at agendaen etter 2030 leverer reelle endringer og ikke bare forblir symbolsk. Forslagene omfattet tydeligere rapporteringsstandarder og definerte rolle- og ansvarsfordelinger mellom kommuner, bedrifter og innbyggere. Selv om enkelte deltakere ønsket bindende forpliktelser for offentlig sektor, advarte andre mot overregulering og understrekte behovet for å balansere ansvarlighet med fleksibilitet.

Revurdering av overvåking og måling av fremdrift

«Mange bærekraftsmål adresserer symptomene, men ikke de underliggende årsakene.»

– skriftlig bidrag, en representant fra Norge

En rekke nordiske interessenter la vekt på behovet for å revurdere overvåking og måling av fremdrift, og foreslo at det bør være bedre til å identifisere avvik, støtte læring og prioritering, veilede ressursallokering og iverksette faktiske endringer. Forslagene inkluderte å fokusere på å måle det som virkelig betyr noe, så som rotårsaker til ulikhet eller urettferdighet, i stedet for symptomene, som f.eks. fattigdom. En rekke studiedeltakere ønsket å gå utover BNP-baserte nøkkeltall for å inkludere målinger av velvære, livskvalitet og økologisk bærekraft. ^[2]

2. Se andre konkrete forslag i avsnittet om hvordan vi får en raskere fremgang.

Gjennomgå og potensielt legg til nye prioritetsområder i bærekraftsmålene

Selv om studiedeltakerne anerkjenner at eksisterende bærekraftsmål fortsatt er relevante, var det støtte for å justere målene og potensielt legge til nye som på en bedre måte kan speile dagens globale kontekst. En rekke nordiske aktører la vekt på at rammeverket etter 2030 bør være mer effektivt i å integrere kommende globale utfordringer og megatrender, så som digitalisering og kunstig intelligens, og anerkjenne deres dobbeltrolle som både tilrettelegger og trussel mot demokratiet, tillit og likhet. Det var også støtte for å sette mer fokus på områder som økologiske grunnlag, livskvalitet, demokrati, rettferdighet og menneskerettigheter.

Økologiske grunnlag

«Overforbruk som en slags rotårsak for mange miljøproblemer i det globale nord generelt sett - jeg tror det er noe vi bør ha større fokus på.»

– en representant fra Finland

Flere deltakere etterlyste tydeligere rammer rundt planetens grenser og et større fokus på økologiske grunnlag. Klimatiltak, beskyttelse av biomangfold, adressere overforbruk, et skifte mot en sirkulærøkonomi og tryggere økosystemtjenester ble flere ganger lagt vekt på.

Livskvalitet

«Fokuset på livskvalitet er faktisk det beste svaret på de mentale og sosiale krisene som vi møter blant våre borgere [...]. Det er derfor punktet om samfunn er så viktig - fordi det viser andre måter å løse problemer på.»

– en representant fra Danmark

Flere studiedeltakere anbefalte et skifte bort fra kontinuerlig økonomisk vekst som primærmålestokk for fremgang og utvikling. I stedet ber de om at fremtidens bærekraftsrammeverk skal prioritere livskvalitet, velvære og aktive lokalsamfunn, særlig i lys av en økning i mentalhelseproblemer og sosiale kriser.

Demokrati, rettferdighet og menneskerettigheter

«Kjernen av bærekraftig utvikling må være forankret i menneskerettigheter og prinsippet om å “ikke la noen være igjen”. Denne kjernen må være stabil [...], noe robust gjennom kriser og politiske endringer.»

– en representant fra en interesseorganisasjon for kommuner og fylkeskommuner

For tiden etter 2030 la studiedeltakerne vekt på behovet for større fokus på demokratiske verdier, sivilsamfunnsdeltakelse og menneskerettigheter, særlig når geopolitisk usikkerhet, kriser og polarisering er på fremmarsj.

3. Viktige konklusjoner

Bilde: Tina Stafrén / sweden.se

Denne studien formidler meningene til nordiske lokale og regionale aktører, inkludert kommuner, regioner, interesseorganisasjoner for kommuner og fylkeskommuner samt ungdomsrepresentanter, om dagens tilstand og fremtiden til Agenda 2030 for bærekraft. Perspektivene deres gir viktige innsikter om hvordan vi kan akselerere fremdriften og forme et rammeverk etter 2030 som fungerer i praksis.

Mange nordiske kommuner og regioner har gjort betydelig fremgang i implementeringen av Agenda 2030 i løpet av det siste tiåret. Rammeverket har gitt et felles språk for bærekraftsarbeid, og den helhetlige tilnærmingen har bidratt til mer integrert bærekraftsarbeid på tvers av de nordiske samfunnene. Implementeringen har imidlertid møtt store utfordringer. Denne studien ble utført i en tid da verden sto overfor økende geopolitiske spenninger og motstridende prioriteringer. Politisk forpliktelse til Agenda 2030 og bærekraft har avtatt i flere deler av Norden, noe som er en utfordring for lokale tiltak for å fremme bærekraftsmål.

Til tross for disse kompliserte utfordringene har nordiske lokale og regionale myndigheter som har integrert bærekraftsmålene i sine styringsstrukturer, sett tydelige fordeler og merverdi ved å bruke Agenda 2030 som rammeverk for arbeidet sitt. Bærekraftsekspertene understreker den pågående nytten ved bærekraftsmålene som et kommunikasjonsverktøy, inspirasjonskilde og veletablert rammeverk.

Resultatene som presenteres i denne policyrapporten, er viktige av en rekke årsaker. For det første belyser de den viktige rollen til lokale og regionale myndigheter med å opprettholde fremdriften for Agenda 2030, selv om global og nasjonal oppmerksomhet er laber. For det andre viser de at agendaen fremdeles er et verdifullt verktøy – særlig når bærekraftsmålene institusjonaliseres i lokale styringssystemer – for å promotere kontinuitet og robusthet under politiske skifter og økonomisk usikkerhet. For det tredje fungerer de som en påminnelse for nasjonale myndigheter og internasjonale aktører at konsekvent politisk ledelse, koordinering på tvers av styringsnivåer og økonomisk støtte er avgjørende. Uten denne støtten risikerer lokal implementering å stagnere eller bli symbolsk eller fragmentert. Særlig mindre og avsidesliggende lokalsamfunn står overfor akutt kapasitetsbegrensninger og sammenflettede utfordringer som krever målrettet støtte.

Det er bare fire år til 2030, så spørsmålet «Hva skjer etter 2030?» blir stadig mer aktuelt. Likevel understreker lokale og regionale myndigheter viktigheten av ikke å miste fokus og opprettholde ambisjonen om å oppnå så mye fremgang som mulig mot bærekraftsmålene innen 2030. Mye av denne fremgangen kan gjøres lokalt og regionalt. Noen av verktøyene som lokale og regionale myndigheter anbefaler for å få fart på fremdriften er å engasjere lokale bedrifter, sivilsamfunnet og innbyggere, dele suksesshistorier og sette fokus på viktigheten av Agenda 2030 for å skape sterke og robuste lokalsamfunn.

Hvis vi ser forbi 2030, har studiedeltakerne gjort det klart at de ikke ønsker en fremtid uten en samlende global agenda. I stedet ønsket de et utvidet og tilpasset rammeverk som bygger på styrkene til dagens agenda, men samtidig adresserer begrensningene. Deltakerne uttrykte ulike syn på hvordan agendaen kan tilpasses, for eksempel forenkle den, legge til flere bærekraftsmål, introdusere strengere milepæler for undernasjonale aktører eller bevare lokal autonomi. De var imidlertid enige om at nordiske nasjonale og undernasjonale aktører må opprettholde ambisjonen, vise lederskap og fortsette å «bære fakkelen» for bærekraftig utvikling. Som en av deltakerne sa: «Vi må ikke gi opp. Vi må kjempe med hud og hår for å vise at disse sakene er viktige.»

4. Refleksjoner fra interesseorganisasjoner for kommuner og fylkeskommuner i Finland og Norge

Eveliina Kiema-Majanen
og Anne Romsaas

Bilde: Julia Kivelä / Visit Finland

Nordregio har gjennomført forskning på lokal og regional implementering av Agenda 2030 i Norden siden 2018, i samarbeid med nordiske interesseorganisasjoner for kommuner og fylkeskommuner (LRGA). Representanter fra fire LRGA (KS, Kuntaliitto, Samband og SKR) har støttet arbeidet på denne policyrapporten ved å tilby ekspertise, tilbakemelding og råd. To representanter deler sine refleksjoner over prosjekts resultatet i følgende utsagn.

Når vi ser fremover, er meldingen fra de finske og norske LRGA-ene tydelig: ånden og prinsippene i Agenda 2030 er fortsatt relevant for de nordiske kommunene. Uansett hvilke nye utfordringer som kommer – økonomisk usikkerhet, skiftende demografiske og teknologiske paradigmer, eller økende effekt av klimaendring – fortsetter rammeverket å tilby noe grunnleggende. Det gir oss et delt språk, en måte å holde seg på rett spor og en praktisk veiledning for å forme kommuner og byer hvor folk faktisk ønsker å bo.

I senter av dette arbeidet ligger et engasjement til en langsiktig, helhetlig og bærekraftig beslutningstaking. Disse prinsippene er grunnlaget for å bygge robuste, rettfærdige og fremtidssikrede samfunn. Når kommunene forankrer valgene sine i disse verdiene, styrker de både lokalt velvære, økologisk balanse og en bredere robusthet i samfunnet.

Agenda 2030 er også en slagkraftig måte å sette fokus på viktigheten av flerskalær styring, noe som sitter i kjerne av påvirkningsarbeidet til interesseorganisasjoner for kommuner og fylkeskommuner. Et sterkt samarbeid mellom lokale, regionale, nasjonale og internasjonale aktører er et styringsideal så vel som en praktisk nødvendighet. Bærekraftsmålene kan ikke oppnås i isolasjon. De er konstruert for delt ansvar og koordinert handling.

Av disse grunnene legger de finske og norske interesseorganisasjonene for kommuner og fylkeskommuner vekt på rollen Agenda 2030 har som kompass i årene som kommer. Den fortsetter å bringe sammenheng, ambisjon og formål til lokalt bærekraftsarbeid og forankre den fremtiden som Nordens beboere fortjener. Budskapet fra de lokale myndighetene og ungdomsrepresentantene som presenteres i denne policyrapporten, er viktig kunnskap for oss som interesseorganisasjon for kommuner og fylkeskommuner. De vil inspirere arbeidet vårt med Agenda 2030, og enda viktigere vil de påvirke våre perspektiver på mulighetene for neste agenda.

Referanser

OECD. (2020). OECD Programme on a Territorial Approach to the SDGs.

<https://www.oecd.org/cfe/territorial-approach-sdgs.htm>

Ström Hildestrand, Å., de Jesus, A., Berlina, A., Berbert Bruno, K., Sánchez Gassen, N., Eklöf, A., Guðrún Björnsdóttir, A., Romsaas, A., Bak Nygaard, C., Kiema-Majanen, E., Hjorth-Johansen, K. og Hellström, M. (2024). *The Nordic view on sustainability - Learnings from the local level* (Nordregio-rapport 2024:16). Nordregio. <https://doi.org/10.6027/R2024:16.1403-2503>

FN (2025). Bærekraftsmål-rapporten 2025. <https://unstats.un.org/sdgs/report/2025/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2025.pdf>

Om denne publikasjonen

Et skritt frem eller et skritt tilbake? Nordiske lokale og regionale synspunkter på Agenda 2030 og videre

Anna Berlina, Nora Sánchez Gassen, Kerstin Bly Joyce, Rebecca Eriksson

Denne policyrapporten er utviklet av Nordregion som en del av Nordisk ministerråds prosjekt Sustainable Nordic Municipalities and Regions. Prosjektet er gjennomført i nært samarbeid med nordiske interesseorganisasjoner for kommuner og fylkeskommuner.

Nordregio policyrapport 2026:1 ISSN:

2001-3876

DOI: <http://doi.org/10.6027/PB2026:1.2001-3876>

© Nordregio 2026

Kommunikasjon: Axel Eriksson, Nordregio Layout:

Marija Zelenkauskė, Nordregio

Omslagsbilde: Frank van Hulst / unsplash.com

Nordregio

Nordregio er et ledende nordisk og europeisk forskningssenter for regional utvikling og planlegging, etablert av Nordisk ministerråd i 1997. Vi utfører løsningsorientert og anvendt forskning hvor vi adresserer aktuelle saker fra både et forskningsperspektiv og synspunktet til politikere og aktører. Nordregio jobber på internasjonalt, nasjonalt, regionalt og lokalt nivå, og forskningen dekker et bredt geografisk omfang som omfatter Norden og Østersjøregionen, Europa og Arktis.

Nordregio Holmamiralens

Väg 10 Skeppsholmen

Stockholm, Sverige

www.nordregio.org